
PWYLLGOR SAFONAU, 02.07.12

Yn bresennol:-

Aelodau Etholedig:- Y Cynghorwyr Charles Wyn Jones, Eryl Jones-Williams a Michael Sol Owen.

Aelodau Annibynnol:- Mr Gwilym Ellis Evans (Cadeirydd), Ms Linda Byrne, Miss Margaret E.Jones a Mr Sam Soysa.

Aelod Pwyllgor Cymunedol:- Mr David Clay.

Hefyd yn Bresennol: Dilys Phillips (Swyddog Monitro), Sion Huws (Swyddog Priodoldeb) ac Eirian Roberts (Swyddog Cefnogi Aelodau a Chraffu).

Ymddiheuriad:- Mr Gwyn Williams (Aelod Annibynnol).

1. ETHOL CADEIRYDD

PENDERFYNWYD ethol Mr Gwilym Ellis Evans yn gadeirydd y pwyllgor hwn am ba un bynnag yw'r cyfnod byrraf o blith y canlynol (a) hyd at ddiwedd tymor y Cyngor presennol, neu (b) hyd nes bo ei dymor mewn swydd yn dirwyn i ben.

Estynnodd y Cadeirydd air o groeso i'r aelodau newydd ar y pwyllgor.

2. ETHOL IS-GADEIRYDD

PENDERFYNWYD ethol Mr Sam Soysa yn is-gadeirydd y pwyllgor hwn am ba un bynnag yw'r cyfnod byrraf o blith y canlynol (a) hyd at ddiwedd tymor y Cyngor presennol, neu (b) hyd nes bo ei dymor mewn swydd yn dirwyn i ben.

3. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

4. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod diwethaf o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 18 Ebrill, 2012 fel rhai cywir.

5. CYFLWYNIAD I WAITH Y PWYLLGOR

Derbyniodd yr aelodau gyflwyniad i waith y pwyllgor gan y Swyddog Monitro.

Dosbarthwyd pecyn gwybodaeth i'r aelodau yn cynnwys y dogfennau a ganlyn:-

- Dogfen yn egluro cylch gorchwyl y pwyllgor;
- Copi o'r Cod Ymddygiad ar gyfer Aelodau;
- Taflen yn crynhoi'r buddiannau hynny y mae'n ofynnol i gynghorwyr eu datgan;

- Safon Gwynedd;
- Canllawiau Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ar y Cod Ymddygiad (sydd ar fin cael eu diwygio).

Esboniodd y Swyddog Monitro gynnwys y gwahanol ddogfennau gan ymhelaethu ar rôl a swyddogaethau'r pwyllgor.

Awgrymodd fod cyfarfod nesaf y pwyllgor yn llunio rhaglen waith yn seiliedig ar y materion yr hoffai'r aelodau edrych arnynt dros y 5 mlynedd nesaf a gofynnodd i'r aelodau gyflwyno eu syniadau naill ai yn ystod y cyfarfod hwn neu rhwng hyn a diwedd yr haf.

Nododd hefyd fod croeso i'r ddwy aelod annibynnol newydd gael sgwrs gyda hi i fynd drwy'r Cod Ymddygiad mewn manylder.

Yna ymhelaethodd y Swyddog Priodoldeb ar ddwy agwedd arall o waith y pwyllgor, sef ystyried ceisiadau am ollyngiadau a chwynion yn erbyn aelodau.

Cyfeiriodd y Swyddog Monitro hefyd at rôl Fforwm Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru.

Pwysleisiodd aelod y dylai'r holl glercod cynghorau cymuned a thref dderbyn hyfforddiant ar y Cod Ymddygiad. Mewn ymateb, nododd y Swyddog Monitro y byddai'n trafod hyn gyda Chymdeithas y Clercod Cynghorau Tref a Chymuned ac yn adrodd yn ôl i'r cyfarfod nesaf.

Llongyfarchwyd Mr David Clay ar gael ei benodi'n Gadeirydd Unllais Cymru ym Meirionnydd.

6. CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

PENDERFYNWYD cau'r wasg a'r cyhoedd allan o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem ganlynol gan ei fod yn debygol y datgelir gwybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir ym mharagraff 18C, Rhan 4, Atodiad 12A, Deddf Llywodraeth Leol 1972. Mae'r paragraff yma yn berthnasol oherwydd ei fod yn ymwneud â thrafodion y Pwyllgor Safonau wrth ddod i benderfyniad ar fater a gyfeiriwyd ato. Credir na ddylid datgelu'r wybodaeth rhag ofn i unrhyw gyhoeddusurwydd ynglŷn â'r achos ragfarnu sefyllfa'r cynghorydd cyn unrhyw wrandawriad. Fel canlyniad mae'r budd cyhoeddus o gadw'r wybodaeth yn eithriedig yn gorbwyso'r budd cyhoeddus o'i datgelu.

7. ADRODDIAD OMBWDSMON GWASANAETHAU CYHOEDDUS CYMRU AR YMCHWILIAD I GŴYN YN ERBYN Y CYNGHORYDD 'A' O GYNGOR GWYNEDD

Cyflwynwyd - adroddiad y Swyddog Monitro yn gofyn i'r pwyllgor ystyried adroddiad yr Ombwdsmon a dod i benderfyniad yn unol â gofynion y rheoliadau perthnasol.

Holodd y Cynghorydd Charles Wyn Jones a ddylai ddatgan buddiant yn yr eitem hon gan fod mam yr achwynydd yn ffrind agos iddo. Cadarnhaodd nad oedd yn adnabod yr achwynydd ei hun. Fe'i cynghorwyd gan y Swyddog Monitro fod ei gysylltiad â'r achwynydd yn ddigon pell i beidio creu buddiant. Ychwanegodd, fodd bynnag, fod y cwestiwn o fuddiant yn fwy tebygol o godi yng nghyswllt y ffaith bod yr aelod yn perthyn i'r un grŵp gwleidyddol â'r achwynydd na'i fod yn ffrind agos i'w fam, ond nid oedd cysylltiad aelod â grŵp arbennig yn ei ddatgymhwyso rhag ystyried ceisiadau sy'n dod gerbron y

pwylgor. Gan hynny, ni chredai fod yna fuddiant yn yr achos hwn, ond 'roedd yn ofynnol i'r aelod ddod i'w gasgliad ei hun ar y mater.

Cyfeiriwyd at yr angen i gywiro dau wall yn y papurau, sef:-

- (1) Atodiad 1 – Gweithdrefn Gwrandawiadau – Cam 2 y gwrandawriad – Penderfynu a wnaeth yr Aelod dorri'r Cod Ymddygiad.

Nodwyd y dylid cywiro'r trydydd pwynt bwled o dan y pennawd "*Rheolau Trafod Cyffredinol*" i ddarllen:-

- *Bydd y Pwyllgor yn penderfynu tystiolaeth ffeithiol yn ôl pwysau tebygolrwydd.*

- (2) Atodiad E – Llythyr yn nodi bwriad yr Ombwdsmon i ymchwilio i'r gŵyn

Nodwyd bod y fersiwn Cymraeg o'r llythyr wedi'i ddyddio 17 Awst, 2011 a'r fersiwn Saesneg wedi'i ddyddio 9 Awst. Cytunodd y Swyddog Priodoldeb i wirio pa ddyddiad oedd yr un cywir.

PENDERFYNWYD

- (a) **Bod yna dystiolaeth o fethu â chydymffurfio â Chod Ymddygiad yr Awdurdod ac y dylid symud ymlaen i alw cyfarfod arbennig o'r Pwyllgor Safonau i ystyried a phenderfynu ar y mater gan awdurdodi'r swyddogion i wneud y trefniadau angenrheidiol.**
- (b) **Bod unrhyw berson sy'n destun yr ymchwiliad yn cael cyfle i gyflwyno sylwadau, naill ai ar lafar neu'n ysgrifenedig, mewn perthynas â chasgliadau'r ymchwiliad ac unrhyw honiad ei fod wedi methu, neu y gallai fod wedi methu, â chydymffurfio â chod ymddygiad yr awdurdod perthnasol.**
- (c) **Bod swyddog yn rhoi'r papurau perthnasol yn llaw'r person sy'n destun yr ymchwiliad.**
- (ch) **Y dylid chwilio am ddyddiad yn ystod mis Medi ar gyfer y gwrandawriad, ond pe na bai hynny'n bosib', y dylid cynnal y gwrandawriad ar 1 Hydref, sef y dyddiad a glustnodwyd ar gyfer cyfarfod arferol nesaf y Pwyllgor Safonau.**
- (d) **Gwahodd yr Ombwdsmon i'r gwrandawriad, er nad yw'n angenrheidiol iddo fod yno.**

Dechreuodd y cyfarfod am 11.00am a daeth i ben am 12.20pm.